

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2020

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură
(executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020)**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020).

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Fadei Nagacevschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11 alineatele (2¹) și (2²) se abrogă.

2. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Articolul 17. Numirea în funcția de Procuror General

(1) Pentru funcția de Procuror General poate candida persoana care întrunește următoarele condiții:

a) are o experiență profesională de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului, dintre care cel puțin 5 ani în funcția de procuror;

b) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a), b), c), d), f), g) și h);

c) are calități manageriale;

d) în ultimii 3 ani pînă la anunțarea concursului nu a fost membru și/sau nu a desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice;

e) în ultimele 6 luni nu a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

(2) Candidatul la funcția de Procuror General este selectat pe bază de concurs public, organizat de către Consiliul Superior al Procurorilor, care cuprinde următoarele etape:

a) preselecția candidaților în baza dosarelor depuse;

b) interviul susținut în fața Consiliului Superior al Procurorilor.

(3) Modul de organizare și desfășurare a concursului se stabilește printr-un regulament aprobat de către Consiliul Superior al Procurorilor. Etapa interviului se transmite on-line în timp real. Consiliul Superior al Procurorilor asigură accesul reprezentanților mass-media la ședința în care are loc interviul.

(4) Concursul pentru funcția de Procuror General se desfășoară potrivit unor criterii obiective, bazate pe merit, ținîndu-se cont de pregătirea profesională, integritatea și capacitățile acestuia.

(5) Informația privind inițierea și desfășurarea concursului se publică pe paginile web oficiale ale Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor, cu cel puțin o lună înainte de data-limită de depunere a dosarelor.

(6) Dosarul de participare la concurs, care cuprinde actele indicate la art. 22 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g), scrisoarea de motivare și conceptul de management și dezvoltare instituțională, se depune la Consiliul Superior al Procurorilor și se înregistrează în modul stabilit. Dosarele incomplete sau depuse după expirarea termenului-limită nu se examinează.

(7) În momentul depunerii actelor, candidații la funcția de Procuror General sunt informați despre inițierea verificării conform Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice. Solicitantul va semna declarația de verificare.

(8) În termen de 20 de zile lucrătoare de la data-limită pentru depunerea dosarelor, Consiliul Superior al Procurorilor întocmește lista candidaților care îndeplinesc condițiile de participare la concurs și o afișează pe pagina sa web oficială, indicând data la care va avea loc interviul.

(9) Intervievarea candidaților are loc în ședință publică.

(10) Candidații sunt evaluați de către fiecare membru al Consiliului Superior al Procurorilor în baza criteriilor aprobate de Consiliu, inclusiv în funcție de pregătirea și abilitățile profesionale, de integritatea și alte calități personale ale candidaților, cu argumentarea punctajului oferit pentru fiecare candidat. Punctajul final reprezintă media punctajului oferit de către toți membrii Consiliului Superior al Procurorilor, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului după încheierea concursului. Candidatul care a acumulat cel mai mare punctaj este propus, de către Consiliul Superior al Procurorilor, Președintelui Republicii pentru a fi numit în funcția de Procuror General.

(11) Președintele Republicii poate respinge o singură dată candidatura propusă de Consiliul Superior al Procurorilor pentru funcția de Procuror General în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către candidat a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selecție a acestuia. Refuzul de numire trebuie să fie motivat și se face în termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării propunerii.

(12) La propunerea repetată a aceluiași candidat, făcută cu votul a 2/3 din numărul membrilor Consiliului Superior al Procurorilor, Președintele Republicii emite, în termen de 5 zile lucrătoare, decretul privind numirea candidatului în funcția de Procuror General.

(13) Procurorul General este numit în funcție pentru un mandat de 7 ani, fără dreptul de a fi numit din nou în această funcție.

(14) După încetarea exercitării mandatului, Procurorul General își poate continua activitatea în orice funcție de procuror vacantă, aleasă de el, fiind numit fără concurs.

(15) La intervenirea vacanței funcției de Procuror General, Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de cinci zile, va anunța data convocării ședinței pentru desemnarea unui Procuror General interimar.

(16) Procurorul General interimar va fi selectat din rîndul procurorilor în funcție, potrivit criteriilor selectării titularului funcției și în baza procedurii stabilite prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.”.

3. Articolul 19 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cariera procurorului presupune promovarea într-o funcție superioară de procuror în Procuratura Generală sau procuror în procuratura specializată, numirea în funcția de procuror-șef și adjunct al procurorului-șef, precum și transferul procurorului într-o funcție de același nivel sau de nivel inferior”.

4. Articolul 20:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Persoana care a exercitat funcția de procuror, judecător sau avocat cel puțin 10 ani, a cărui funcție a încetat din motive neimputabile lui poate candida la funcția de procuror. În acest caz, persoana poate candida fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției.”.

la alineatul (4) după cuvintele „Procuratura Generală” se completează cu cuvintele „în procuraturile specializate”;

alineatul (4¹) se abrogă.

5. Articolul 22:

alineatul (2) litera d) se completează cu cuvintele „cu excepția cazului în care persoana candidează la funcția de procuror în condițiile art. 20 alin. (3¹).”

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Procurorul în funcție care dorește o promovare poate fi înscris în Registru dacă în ultimii patru ani pînă la depunerea cererii de înscriere în Registru a fost supus evaluării performanțelor. Procurorul care dorește o numire în funcția de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef poate fi înscris în Registru dacă în ultimii doi ani pînă la depunerea cererii de înscriere în Registru a fost supus evaluării performanțelor.”;

la alineatul (5) litera b) cuvintele „transferul la o altă procuratură” se substituie cu cuvîntul „promovarea”.

6. Articolul 23 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) La aprecierea candidatului la funcția de procuror care participă la concurs în condițiile art. 20 alin. (3¹) punctajul obținut în concurs îl constituie punctajul Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor acordat în mărime de pînă la 100 %.”.

7. La articolul 29 alineatul (2), cuvintele „pentru prima dată” se exclud, iar cuvintele „după primii doi ani de activitate” se substituie cu cuvintele „în cursul primului an de activitate”.

8. În titlul Capitolului VIII după cuvîntul „TRANSFERUL” se completează cu cuvîntul „, PROMOVAREA”.

9. Articolul 54:

în titlul articolului după cuvîntul „Transferul” se completează cu cuvîntul „, promovarea”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Transferul procurorului într-o funcție de același nivel sau nivel inferior, cu excepția funcției de procuror-șef și adjunct al procurorului-șef se efectuează, prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor la propunerea Procurorului General. Procedura de transfer se stabilește printr-un regulament aprobat de către Consiliul Superior al Procurorilor.”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Promovarea procurorului se face prin concurs, în condițiile prevăzute de prezenta lege.”.

10. La articolul 58 alineatele (7), (8) și (9) se abrogă.

11. Articolul 70 alineatul (1):

la litera d), cuvintele „selectează candidatul,, se substituie cu cuvintele „organizează concursul pentru selectarea candidatului”;

la litera (g) după cuvântul „promovarea,” se completează cu cuvântul „transferul, ”.

12. Articolul 83 la alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins „Membrii aleși își exercită mandatul pînă la alegerea noilor membri.”.

13. La articolul 87 alineatul (1) litera b), cuvântul „transferul” se substituie cu cuvintele „numirea în funcția de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef”.

14. Articolul 88 se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) propune Consiliului Superior al Procurorilor acordarea gradelor de calificare profesională procurorilor.”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;

(2) Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acesteia.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (*executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020*)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (*executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020*) a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege ce vizează modificarea *Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură* (în continuare - *Legea nr. 3/2016*) este elaborat în vederea executării *Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură (referitoare la organele de conducere din cadrul procuraturii)*.

Potrivit art. 28¹ alin. (1) al *Legii nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională* și a pct. 299 din *Regulamentul Guvernului*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 610/2018*, Guvernul are obligația ca în termen de cel mult trei luni de la data publicării hotărârii Curții Constituționale, să înainteze Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea, completarea sau abrogarea actului normativ declarat, total sau parțial, neconstituțional.

Prin HCC nr. 13/2020 a fost declarat neconstituțional a fost declarat neconstituțional articolul 11 alineatele (2¹) și (2²), articolul 17 alineatele (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9), (9¹) și (11¹) și articolul 58 alineatele (7), (8) și (9) din *Legea nr. 3/2016*.

Obiect al excepției de neconstituționalitate l-a constituit articolul 11 alineatele (2¹) și (2²), articolul 17 alineatele (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9), (9¹) și (11¹) și articolul 58 alineatele (7), (8) și (9) din *Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură*, prin prisma articolelor 125 și 125¹ din Constituție.

La examinarea constituționalității prevederilor menționate mai sus, Curtea Constituțională a solicitat Comisiei de la Veneția prezentarea unei opinii juridice asupra amendamentelor ce vizau schimbarea modalității de numire a Procurorului General, modificări propuse la *Legea nr. 3/2016*. În acest sens, Comisia de la Veneția la cea de-a 121-a sesiune plenară, pe 6-7 decembrie 2019, a adoptat [Opinia amicus curiae nr. 972/2019 despre amendamentele la Legea cu privire la Procuratură \(CDL-AD\(2019\)034\)](#).

Pe 19 iulie 2019, Parlamentul a adoptat Legea nr. 87 pentru modificarea articolului 11 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Articolul 11 din Legea cu privire la Procuratură a fost completat cu alin. (2¹) și (2²). În alin. (2¹) s-a prevăzut că, dacă intervine vacanța funcției de Procuror General, Președintele Republicii Moldova desemnează, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, un Procuror General interimar până la organizarea concursului și numirea unui nou Procuror General. Președintele Republicii Moldova poate respinge candidatura propusă de Consiliul Superior al Procurorilor pentru funcția de Procuror General interimar în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către candidat a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selecție a acestuia.

Alin. (2²) stabilește procedura desemnării Procurorului General interimar. Astfel, în cazul în care candidatura se respinge sau Consiliul Superior al Procurorilor nu propune în termen candidatura Procurorului General interimar, Procurorul General interimar se desemnează prin decret al Președintelui Republicii Moldova, la propunerea Parlamentului Republicii Moldova, cu avizul Consiliului Superior al Procurorilor. Parlamentul propune candidatura Procurorului General interimar în maximum trei zile de la respingerea candidaturii de către Președintele Republicii Moldova sau de la expirarea termenului în care Consiliul Superior al Procurorilor trebuia să propună candidatura Procurorului General interimar.

Pe 16 septembrie 2019, Parlamentul a adoptat Legea nr. 128 pentru modificarea *Legii nr. 3/2016*. Prin această lege s-au modificat și s-au completat articolele 17 alineatele (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9), (9¹) și (11¹), 58 alineatele (7), (8) și (9), 69 alineatele (1), (2) și (4) și 70 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 3/2016.

Dispozițiile contestate ale articolului 17 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 stabilesc etapele concursului pentru selectarea candidatului la funcția de Procuror General.

Alin. (3) prevede că modul de organizare și de desfășurare a fiecărei etape a concursului se stabilește prin regulamente aprobate de către ministrul Justiției și, respectiv, de către Consiliul Superior al Procurorilor. În conformitate cu alin. (5), informația referitoare la inițierea preselecției se publică pe pagina web oficială a Ministerului Justiției cu cel puțin 15 zile înainte de data-limită de depunere a dosarelor. Potrivit alin. (6), dosarul de participare la concurs a candidatului se depune la Ministerul Justiției și se înregistrează în modul stabilit.

Alin. (7) prevede că preselecția candidaților la funcția de Procuror General se efectuează de către comisia instituită de Ministerul Justiției, compusă din ministrul justiției, un fost procuror sau un fost judecător cu cel puțin 10 ani de experiență în funcția

respectivă, un expert internațional, un expert recunoscut sau un profesor titular în domeniul dreptului, un reprezentant al societății civile și un expert național recunoscut desemnat de Președintele Parlamentului. De asemenea, se prevede că, în activitatea sa, comisia va fi asistată de un psiholog și că membrii comisiei trebuie să se bucure de o reputație ireproșabilă și să aibă cel puțin 10 ani de vechime în domeniul de specialitate.

Alin. (8) se referă la procedura de selectare a candidaților la funcția de Procuror General și prevede că, în baza dosarelor și a interviurilor, comisia selectează, printr-o hotărâre motivată, cel puțin doi candidați la funcția de Procuror General și transmite lista candidaților preselecțai și dosarele acestora Consiliului Superior al Procurorilor. Alin. (9) prevede că Consiliul Superior al Procurorilor îi poate restitui comisiei de concurs lista candidaților recepționată, printr-o hotărâre motivată, dacă candidații nu corespund condițiilor. Ca urmare a înlăturării încălcărilor, comisia îi prezintă Consiliului Superior al Procurorilor aceeași listă sau o altă listă de candidați. De asemenea, comisia va respinge decizia Consiliului Superior al Procurorilor privind restituirea listei candidaților, în cazul în care Consiliul nu invocă motivele indicate la alin. (1) sau dacă lista este restituită în mod repetat.

Potrivit alin. (9¹), în termen de 10 zile de la data recepționării listei candidaților și a dosarelor acestora, Consiliul Superior al Procurorilor evaluează și intervieveză candidații.

Alin. (11¹) prevede că, în cazul în care candidatura este respinsă de către Președintele Republicii în condițiile alin. (11), Consiliul Superior al Procurorilor restituie comisiei lista candidaților prezentată anterior. Ca urmare a înlăturării încălcărilor constatate, comisia îi prezintă Consiliului Superior al Procurorilor aceeași listă sau o altă listă de candidați din rândul candidaților care au depus dosare de participare la concurs. În funcție de abaterile și de incompatibilitățile constatate, comisia poate decide reluarea preselecției candidaților.

Potrivit articolului 125 din *Constituție*, formula de desemnare și de demitere a Procurorului General presupune participarea Consiliului Superior al Procurorilor și a Președintelui Republicii Moldova. Totodată, potrivit articolului 125¹ alin. (1) din *Constituție*, Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și al imparțialității procurorilor.

Cu privire la desemnarea Procurorului General interimar, Curtea a statuat că:

„66. [...] [i]nterimatul este o soluție temporară, care asigură exercitarea pentru o perioadă de timp a funcțiilor de către o altă persoană decât titularul. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că rațiunea dispunerii interimatului rezidă în depășirea situației create ca urmare a imposibilității exercitării

atribuțiilor de către titularul mandatului și în evitarea unor perturbații în activitatea acestei instituții (HCC nr. 9 din 21 mai 2013, § 69).

67. Curtea notează că Constituția nu operează cu noțiunea de „Procuror General interimar”, de asemenea, nu conține prevederi referitoare la intervenirea vacanței acestei funcții. Astfel, în aspectele legate de organizarea și funcționarea internă a Procuraturii în privința cărora Constituția nu dispune, Parlamentul deține competența de a reglementa prin lege respectând principiile constituționale. În condițiile în care Legea cu privire la Procuratură asigură continuitatea exercitării atribuțiilor Procurorului General pe perioada absenței sale de către adjuncții acestuia, instituirea mandatului Procurorului General interimar are ca scop soluționarea situației în cazul în care intervine vacanța funcției de Procuror General.”

În hotărârea Curții s-a menționat că atribuțiile legale de bază ale Procurorului General interimar nu diferă de cele ale Procurorului General. Cu alte cuvinte, Procurorul General interimar are aceleași competențe ca și Procurorul General.

Cu referire la instituirea unor termene restrânse în interiorul cărora Consiliul Superior al Procurorilor trebuie să reușească să selecteze un candidat pentru funcția de Procuror General interimar, Curtea a apreciat că termenul de maxim trei zile pentru propunerea unui Procuror General interimar de către Consiliu nu este unul rezonabil, având în vedere importanța funcției în discuție și necesitatea imperioasă de desemnare a unui candidat care să respecte toate exigențele legale.

Mai mult, în eventualitatea respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Procurorilor, rolul constituțional al Consiliului este diminuat pregnant, având în vedere faptul că, potrivit alin. (2²) al articolului 11 din Lege, Parlamentul, organ pur politic, preia prerogativa propunerii unui candidat la funcția de Procuror General interimar, iar Consiliul devine un organ de avizare.

Pe cale de consecință înaltul for constituțional a declarat drept neconstituționale prevederile nominalizate *supra*, fiind în contradicție cu articolele 125 și 125¹ din Constituție, afectând rolul Consiliului Superior al Procurorilor.

Cu privire la preselecția candidaților la funcția de Procuror General Curtea a apreciat că „75. [...] [m]odul în care este numit și revocat Procurorul General joacă un rol semnificativ în sistemul care garantează funcționarea corectă a Procuraturii (a se vedea ACC nr. 5 din 19 aprilie 2016, § 27).”

În acest context, Curtea în hotărârea sa a statuat că:

„79. [...] [s]tipularea în Constituție a procedurii de desemnare a Procurorului General constituie o garanție a independenței acestuia și a exercitării cu imparțialitate a atribuțiilor ce-i revin conform Legii cu privire la Procuratură (HCC nr. 8 din 20 mai 2013, § 53). Curtea subliniază că articolul 125 alin. (1) din Constituție prevede explicit subiectele cu atribuții decizionale în procesul de numire a Procurorului General, acestea fiind Consiliul Superior al Procurorilor și Președintele

Republicii Moldova. În opinia Comisiei de la Veneția, cadrul constituțional național pare să impună mai curând o regulă strictă privind competențele Consiliului Superior al Procurorilor în procesul de numire a Procurorului General. Orice redistribuire a competențelor de luare a deciziilor care afectează în mod substanțial mandatul constituțional al unei autorități pretinde un amendament constituțional. În sens contrar, va fi compromis scopul creării unei asemenea autorități la nivel constituțional (a se vedea Opinia amicus curiae nr. 972/2019 despre amendamentele la Legea cu privire la Procuratură (CDL-AD(2019)034), §§ 22, 26).”

De asemenea, în hotărârea sa Curtea Constituțională concluzionează că:

„81. Modificările de substanță din Legea cu privire la Procuratură sub aspectul preselecției și propunerii candidaturii Procurorului General conduc Curtea la concluzia că Comisia instituită de Ministerul Justiției nu are doar un rol consultativ. Consiliul Superior al Procurorilor este obligat să selecteze un candidat din lista întocmită de Comisie. Atât timp cât Consiliul nu poate selecta o candidatură din afara listei de candidați preselecți de Comisie, se poate afirma că aceasta din urmă intervine substanțial în mandatul constituțional al Consiliului Superior al Procurorilor. În viziunea Comisiei de la Veneția, Constituția abilitează Parlamentul să definească, printr-o lege, procedurile generale care trebuie urmate de Consiliul Superior al Procurorilor. Pe de altă parte, Consiliul Superior al Procurorilor are un rol constituțional care nu trebuie uzurpat de către Parlament – este rolul formării unei liste și al selectării unui candidat care să-i fie propus Președintelui Republicii pentru numire. Consiliul ar trebui să urmeze legea, iar legislatorul ar trebui să nu-și depășească competența de legiferare pentru a împiedica Consiliul Superior al Procurorilor să-și exercite mandatul constituțional (Opinia amicus curiae nr. 972/2019 despre amendamentele la Legea cu privire la Procuratură (CDL-AD(2019)034), § 39).”

În baza celor menționate în Hotărârea nr. 13/2020, Curtea a considerat că implicarea Comisiei de preselecție în procesul de numire în funcție a Procurorului General în modul stabilit de articolul 17 din Legea cu privire la Procuratură contravine articolului 125 din Constituție.

Cu privire la eliberarea din funcție a Procurorului General Curtea a analizat procedura stabilită de art. 58 alin. (7) din *Legea nr. 3/2016* și a subliniat că articolul 125 alin. (2) din *Constituție* prevede explicit autoritățile cu atribuții decizionale în procesul de demitere din funcție a Procurorului General, acestea fiind Consiliul Superior al Procurorilor și Președintele Republicii Moldova. Articolul nominalizat fiind de asemenea declarat neconstituțional, întrucât așa cum aprecia și Comisia de la Veneția în opinia sa *amicus curiae* nr. 972/2019 despre amendamentele la Legea cu privire la Procuratură (CDL-AD(2019)034), § 27, se constată o „diluare” în această situație a competențelor constituționale ale Consiliului Superior al Procurorilor în procesul de demitere a Procurorului General din funcție.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege se referă la ancorarea prevederilor analizate mai sus din *Legea nr. 3/2016* în sfera constituționalității.

Astfel, se propune abrogarea alin. (2) și (2¹) art. 11 din legea analizată, ca efect al nulității acestor norme, urmare a declarării ca fiind neconstituționale. Având în vedere că Procurorul General interimar exercită exact aceleași atribuții ca și Procurorul General, selectarea celui mai bun candidat impune și existența unor criterii de eligibilitate de nivelul celor ce se impun Procurorului General. În aceste condiții, Consiliul Superior al Procurorilor va avea drept prioritate selectarea unui Procuror General interimar, în cazul apariției vacanței funcției de Procuror General.

De asemenea, o altă prevedere care reprezintă obiectul prezentului proiect de lege o constituie modificarea art. 17 din *Legea nr. 3/2016*, care se referă la numirea Procurorului General. Modificarea articolului în discuție constă în revenirea la procedura anterioară de numire a Procurorului General printr-un concurs transparent de a cărui organizare va fi responsabil exclusiv Consiliul Superior al Procurorilor.

În același timp, susținem că, modificările introduse în articolul 17 vizează și îmbunătățirea unor aspecte legate de procedura de organizare a concursului pentru funcția de Procuror General. La alin. (4), (7) și (10), se clarifică unele aspecte ce țin de competențe CSP - organizarea concursului (alin. (4)), excluderea testului de poligraf (alin. (7)), și stabilirea criteriilor de evaluare a candidaților (alin. (10)).

Subliniem că, modificările inserate în prezentul proiect de lege se referă în marea parte la remedierea normelor declarate neconstituționale. Totodată, proiectul de lege supus examinării conține și unele prevederi care se impun în vederea perfecționării cadrului normativ actual în partea ce ține de cariera procurorului.

Prin urmare, se propune o procedură mai flexibilă, care nu va genera cheltuieli suplimentare de timp/personal și va asigura un management eficient al resurselor umane.

În consecință, se propune reglementarea ca transferul procurorului într-o funcție de același nivel sau nivel inferior, cu excepția funcției de procuror-șef și adjunct al procurorului-șef, să se facă prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor la propunerea Procurorului General.

Modificarea propusă la art. 20 alin. (3¹) constă în posibilitatea de a candida la funcția de procuror, judecător sau avocat fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, a persoanelor care au activat în funcția de procuror cel puțin 10 ani, se impune luând în considerație că aceste persoane au experiența necesară, au fost evaluați de mai multe ori în această perioadă, iar plecarea lor din sistem nu a avut loc din motive imputabile acestora.

Justificarea necesității revizuirii actualei redacții a Legii referitoare la modul de accedea în funcția de procuror în baza vechimii în muncă a fost determinată de

ineficiența formulei juridice existente, confirmată de practica aplicării normei în perioada de referință. Or, aceasta implică actualmente un model extrem de birocratizat și nerezonabil din perspectiva asigurării angajării unor persoane pregătite profesional, care au obținut o vastă experiență în perioada anterioară de activitate, și această procedură mai impune suportarea unor cheltuieli financiare și de resurse umane considerabile.

Totodată, modalitatea actuală de a accede în funcție a persoanelor cu vechime în muncă de cel puțin 10 ani în funcție de procuror este discriminatorie și chiar disproporțională în raport cu modul de a accede în alte specialități juridice, precum este avocatura. Bunăoară, procurorul cu vechimea respectivă în muncă poate obține licența de avocat fără a susține examene de capacitate, în timp ce pentru a reveni la activitatea precedentă, având un nivel ridicat de dexteritate profesională, este supus unor proceduri de lungă durată, fapt ce *ab-inițio* descurajează în mare parte revenirea în sistem a profesioniștilor.

Propunerile de lege ferenda rezultă din considerentul asigurării condițiilor echitabile pentru revenirea în sistem a unor persoane capabile să ofere plus-valoare activității care derivă din sarcinile procuraturii și corespund așteptărilor societății și justițiabililor.

În partea ce ține de momentul intrării în vigoare a actului normativ

Conform dispozițiilor art. 56 alin. (1) și (3) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, *conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale*, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Astfel, intrarea în vigoare a proiectului de act normativ la data publicării în Monitorul Oficial se datorează faptului că acesta este elaborat în vederea conformării Legii nr. 3/2016 *Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură (referitoare la organele de conducere din cadrul procuraturii)*. În acest sens, este oportun și necesar ca intrarea în vigoare a proiectului de act normativ să fie momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul legii nu necesită alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect necesită modificarea, eventual adoptarea de către Consiliul Superior al Procurorilor a regulamentelor care privesc procedura de organizare a concursului pentru selectarea candidatului la funcția de Procuror General și procedura de realizare a transferului procurorului.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de lege a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma www.particip.gov.md. De asemenea, conform prevederilor art. 20 al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative* elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Justiției la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative* a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare.

Prezentul proiect de lege a fost înregistrat la Cancelaria de Stat atribuindu-se numărul unic 504/MJ/2020. În acest sens, proiectul a fost supus avizării cu subiecții interesați și cu reprezentanți ai societății civile. Instituțiile în adresa cărora a fost expediat proiectul pentru avizare și consultare sunt următoarele: Procuratura Generală; Consiliul Superior al Procurorilor; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Finanțelor; Ministerul Afacerilor Interne; Curtea Supremă de Justiție; Uniunea Avocaților din Moldova; A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)”; A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)”; A.O. „Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT); Centrul Național Anticorupție.

Pe marginea proiectului de lege au fost prezentate avize din partea Procuraturii Generale; Consiliului Superior al Procurorilor; Ministerul Finanțelor; Curtea Supremă de Justiție; Uniunea Avocaților din Moldova; A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)”; A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)” a căror obiecții și propuneri au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului.

7. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 34 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (în continuare – *Legea nr. 100/2017*), Cancelaria de Stat, prin

scrisoarea nr. 18-23-5677 din 2 iulie 2020 a remis spre expertizare concomitent cu consultările publice proiectul actului normativ.

Prin scrisoarea nr. 06/2-3977 din 9 iulie 2020, Centrul Național Anticorupție a comunicat despre faptul că nu a efectuat expertiza anticorupție, invocând prevederile art. 28 alin. (4) din *Legea nr. 82/2017*.

Nu pot fi reținute argumentele invocate de Centrul Național Anticorupție, întrucât dispozițiile *Legii nr. 100/2017* în partea ce ține de elaborarea actelor normative este una specială în raport cu dispozițiile *Legii nr. 82/2017*, iar în conformitate cu art. 1 din *Legea nr. 100/2017*, se stabilesc categoriile și ierarhia actelor normative, principiile și etapele legiferării, etapele și regulile elaborării proiectelor actelor normative, cerințele de bază față de structura și conținutul actului normativ, reguli privind intrarea în vigoare și abrogarea actului normativ, privind evidența și sistematizarea actelor normative, procedeele tehnice aplicabile actelor normative, precum și reguli privind interpretarea, monitorizarea implementării prevederilor și reexaminarea actului normativ.

Mai mult, în conformitate cu art. 5 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017*, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Prin urmare, Centrul Național Anticorupție urma să prezinte raportul de expertiză anticorupție în termenul stabilit de Cancelaria de Stat, fapt omis de acesta.

Ministru

Fadei NAGACEVSCHI